

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

---

Nr.23 din 14 februarie 2023

Către:
Ministerul Afacerilor Interne

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea
Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al
ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027
(număr unic 85/MAI/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027.

CALM a analizat prevederile proiectului HG în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Aprobarea proiectului HG urmărește scopul de consolidare a coeziunii dintre actorii implicați în sectorul de securitate și apărare pentru reducerea stereotipurilor și barierelor în domeniu, o reprezentare mai bună a femeilor în toate domeniile sectoriale ale securității și apărării, creșterea eficienței mecanismelor de prevenire, raportare și investigare a cazurilor de violență etc.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări

În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, CALM a remarcat următoarele:

Potrivit pct. 50 din Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 (în continuare – Program național), prezentul Program național urmează a fi implementat de autoritățile administrației publice centrale și instituțiile din cadrul sectorului de securitate și apărare al Republicii Moldova, în parteneriat și cooperare cu administrația publică locală, mediul asociativ și neguvernamental, mediul academic și instituțiile de învățământ, partenerii de dezvoltare.

Potrivit pct. 55 din Programul național, pentru instituțiile care nu se află în subordonarea Guvernului, prezentul Program național este oferit în calitate de recomandare, iar implementarea acestuia va fi realizată în coordonare cu instituțiile vizate.

Cu toate că Programul național este oferit în calitate de recomandare autorităților administrației publice locale, printre instituțiile responsabile de realizarea mai multor acțiuni este stabilită Administrația publică locală, precum și asociația reprezentativă a APL – Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM). Mai mult ca atât, o organizație non-guvernamentală cum este CALM, este stabilită ca prima instituție responsabilă de mai multe acțiuni, care țin de competența autorităților publice centrale și în I rând a Ministerului Afacerilor Interne:

- La Obiectivul specific nr. 1. Îmbinarea politicilor interne și externe pentru promovarea agendei femeia, pacea și securitatea:
  - Acțiunea 1.9. Studiu cu privire la impactul pandemiei și post Covid-19 asupra femeilor din sectorul de securitate și apărare (APL);
  - Acțiunea 1.15. Implicarea femeilor din localitățile din Zona de Securitate în activități organizate în comun cu donatorii externi în vederea consolidării capacităților de asigurare a păcii și securității (APL).
- Obiectivul specific nr. 3. Participarea femeilor din sectorul de securitate și apărare în consolidarea păcii la nivel regional și internațional:
  - Acțiunea 3.2. Formarea formatorilor femeii în domeniul de securitate și apărare prin crearea și digitalizarea network-ului (APL);
  - Acțiunea 3.3. Consolidarea capacităților instituțiilor în domeniul gender și promovarea culturii de gen la nivel instituțional (APL).
- Obiectivul specific nr. 4. Reducerea barierelor și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare:
  - Acțiunea 4.11. Instruirea administrației publice locale privind modul de abordare și gestionare a problemelor legate de violența sexuală, violența bazată pe gen sau alte fenomene conexe pe timp de conflict sau post-conflict în comun cu organele poliției sau/și organele procuraturii, după caz alți parteneri (CALM);
  - Acțiunea 4.12. Prevenirea și combaterea stereotipurilor în rândurile refugiaților/persoane admise în scop umanitar privind violența bazată pe gen, violența sexuală și discriminarea, inclusiv alte aspecte de gen (CALM);
  - 4.13. Elaborarea și sprijinirea proiectelor dedicate ce țin de protejarea femeilor, fetelor și femeilor cu copii în timpul conflictelor sau postconflict (strămutări interne) potrivit necesităților reale adaptate la nevoile acestora, la nivel local și central (CALM);
  - 4.14. Formarea reprezentanților administrației publice locale și altor actori (inclusiv tineri) la nivel local, în calitate de agenți ai schimbării în perioada de gestionare a crizelor umanitare (afectate de conflict sau post conflict) (CALM);
- Obiectivul specific nr. 6. Eradicarea fenomenului discriminării, hărțuirii sexuale și violenței în bază de gen:
  - Acțiunea 6.13. Ajustarea normelor de conduită pentru administrația publică locală pentru identificarea și acordarea serviciilor adaptate la necesitățile persoanelor admise în scop umanitar din perspectiva de gen (CALM).
- Obiectivul specific nr. 7. Dezvoltarea unui sistem incluziv de protecție a drepturilor femeilor în sectorul de securitate și apărare:

- Acțiunea 7.12. Suport pentru acțiuni coordonate dintre actorii guvernamentali și neguvernamentali ce se implică în acțiuni cu scop umanitar (programe, inițiative, acțiuni sociale, instruirii, alte forme de asistență) (CALM).
- Obiectivul specific nr. 8. Consolidarea măsurilor pozitive destinate femeilor pentru reabilitare în cadrul sectorului de securitate și apărare:
  - Acțiunea 8.8. Ameliorarea condițiilor de viață în condiții de siguranță și integrarea femeilor admise în scop umanitar, care provin din zone de conflict /război și locuiesc în apropierea zonei de conflict prin diferite forme de asistență umanitară (CALM).
- Obiectivul specific nr. 9. Îmbunătățirea și alinierea cadrului legislativ la rigorile și standardele internaționale în materie de prevenire, protecție și reabilitare pentru persoanelor afectate de conflict, atât în timpul conflictului, cât și post conflict :
  - Acțiunea 9.5. Dezvoltarea mecanismului de monitoring, analiză și informare pe cazurile de violență sexuală sau/și violuri a persoanelor ce provin din zonele de conflict din regiune sau imediata vecinătate, denunțate în timpul conflictelor sau post conflict (CALM).

În cazul aprobării acestui act normativ analizat, vor fi încălcate mai multe prevederi legale, după cum urmează:

Potrivit art.109 din Consituția Republicii Moldova, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, stabilește în art.3 alin. (2), că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În conformitate cu art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În art. 4 și 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale este prevăzut, că atribuirea unei responsabilități unei alte autorități trebuie să țină cont de amploarea și de natura sarcinii și de exigențele de eficacitate și de economie, iar resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele din Constituție sau din lege.

În conformitate cu art. 6 alin. (4) și (6) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, respectiv este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente.

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, propunem următoarele modificări ce urmează a fi operate în Programul național:

- La acțiunile 1.9.; 1.15.; 3.2.; 3.3. – Administrația publică locală va fi trecută din categoria „Instituții responsabile” în cea de „Parteneri”;

- La acțiunile 4.11.; 4.12.; 4.13.; 4.14.; 6.13.; 7.12.; 8.8.; 9.5. – Congresul Autorităților Locale din Moldova va fi trecut din categoria „Instituții responsabile” în cea de „Parteneri”.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 poate fi propus pentru aprobare doar după modificarea prevederilor menționate mai sus.

**Cu respect,
Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM**

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM,
tel. 22 35 09